

a dalších oblastech Střední Ameriky, pokud by Cortés své zranění nepřežil, musíme hodnotit nejen jeho úlohu při konečném dobytí Tenochtitlánu. Je nutné si uvědomit, že v letech 1524–1526 dobyl Honduras, r. 1529 Panamu a jeho výpravy směřovaly i mimo střední Ameriku (Kalifornie, 1536) i americký kontinent (Alžírsko, 1541) (Castillo, 1980). I když se jeho důstojníci jako vedoucí dobovačných výprav dokázali

prosadit (Pedro Alvarado dobyl oblast nyní Guatemaly), lze předpokládat, že bez silné Cortésovy osobnosti ve stínu těžké porážky v Tenochtitlánu by byl tento vývoj minimálně výrazně opožděný, ne-li pozastavený. Nezpochybňujeme, že v pádu středoamerických civilizací sehrály úlohu i jiné faktory – například epidemie pravých neštovic. Bez bohatství, které Španělsko získalo z Cortésem porobených zemí, by

byl rozmach španělské koloniální říše nepochybně menší. Ovšem úvahy o převládnutí vlivu Portugalska i přes uzavřenou smlouvu z Tordesillas ze 7. 6. 1494, eventuálně později Anglie, Francie nebo Holandska patří spíše do oblasti fantazií o alternativní historii. Ovšem o tom, že popsaná neurochirurgická operace, provedená indiánskými léčiteli, výrazně ovlivnila světovou historii, zřejmě pochybovat nelze.

LITERATURA

1. Castillo BD. Pravdivá historie dobývání Mexika, 2 sv., Praha: Odeon. 1980; 952 s. ISBN 01-104-80.
2. Loudamy RR. Cortés after the conquest of Mexico: constructing legacy in New Spain. Submitted to the Faculty of the Graduate College of the Oklahoma State University in partial fulfillment of the requirements for the Degree of Doctor of Philosophy. December, 2013 Dostup-

né na: <https://www.semanticscholar.org/paper/Cortes-after-the-conquest-of-Mexico%3A-A-Constructing-Loudamy/86d9ed0c8f17dc020ddf3bdc9f07cfbbb5bd6212>.
3. Olbracht I. Dobyvatel, Praha: Naše vojsko; 1979: 530 s.
4. Prescott W. Dějiny dobytí Mexika, Praha: Levné knihy KMa 2006; 618 s. ISBN 80-7309-212-3.
5. Ramos-Zúniga R, González-Ríos JA, Martín-Monzón I.

Traumatic brain injury and the fall of the Aztec empire: 500 years of head injury diagnosis. *Surg Neurol Int.* 2021;12:536. doi: 10.25259/SNI_906_2021.
6. Sanchez GM. Did Emperor Moctezuma II's head injury and subsequent death hasten the fall of the Aztec nation? *Neurosurg Focus.* 2015;39(1): E2. doi: 10.3171/2015.4.FOCUS1593.

4.

dny praktické neurologie

3.–4. 10. 2024
ÚSTÍ NAD LABEM

VÍCE INFORMACÍ NA
www.kongresneurologie.cz

